

Guia
Docent

Religió i mitologia
grecoromanes
Curso 2010-2011

Professors: Pomer Monferrer, Lluís
Redondo i Sánchez, Jordi

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

1. DADES INICIALS D'IDENTIFICACIÓ

Assignatura:	Religió i mitologia grecoromanes
Caràcter:	Obligatòria
Titulació:	Grau de Filologia Clàssica
Curs / Semestre:	Segon
Departament:	Filologia Clàssica
Professor/es responsable/s:	Professor/a 1 Pomer Monferrer, Lluís
	Professor/a 2 Redondo i Sánchez, Jordi
Horari de classes:	Dilluns 12 a 14 hores (prof. L. Pomer) Dijous 12 a 14 hores (prof. J. Redondo)

2. INTRODUCCIÓ A L'ASSIGNATURA

- Ubicació de l'assignatura dins del pla d'estudis;
El mòdul *Religió i mitologia grecoromanes* forma part de la matèria *Origen, formació i pervivència de la cultura clàssica*, i té el caràcter d'assignatura obligatòria. Es cursa el segon semestre del primer any del grau.

- Breu descripció i relació amb altres assignatures:

Breu síntesi de les característiques i evolució de la religió i la mitologia de la Grècia antiga, amb especial atenció a aquells aspectes que la distingeixen d'altres fets religiosos.

L'assignatura es relaciona amb altres dos mòduls obligatoris dins la matèria abans esmentada, *Origen, formació i pervivència de la cultura clàssica*, els titulats *Introducció a la filologia clàssica* i *Lingüística Indoeuropea*, que forneixen a l'alumna/e els coneixements bàsics pel que fa a les tècniques filològiques dins la tradició d'estudis de les nostres disciplines, i pel que fa a la base gramatical comuna a les llengües llatina i grega, respectivament. La *Religió i mitologia grecoromanes* permet un endinsament dins la història social i cultural de Grècia i Roma mitjançant l'estudi de les creences.

- Coneixements previs recomanats:

Un coneixement bàsic de la literatura i la cultura gregues i romanes clàssiques serà molt recomanable per tal que l'alumna/e estiga en condicions de seguir les classes teòriques amb el màxim profit.

3. VOLUM DE TREBALL

Activitats	Hores/curs
ASSISTÈNCIA A CLASSES TEÒRIQUES, SEMINARIS, EXPOSICIONS I ACTIVITATS	28
ASSISTÈNCIA A CLASSES PRÀCTIQUES	14
PREPARACIÓ DE TREBALLS	36
ESTUDI PREPARACIÓ CLASSES	30
ESTUDI PREPARACIÓ D'EXÀMENS	30
REALITZACIÓ D'EXÀMENS	4
ASSISTÈNCIA A TUTORIES	8
TOTAL VOLUM DE TREBALL	150
Total crèdits ECTS	6

4. COMPETÈNCIES (generals i específiques) / RESULTATS D'APRENTATGE

El curs té com a finalitat la introducció dins el coneixement de la religió i la mitologia gregues. Aquest objectiu inicial permet d'assolir un de segon, per tal com es pretén també de dotar l'alumne/-a de recursos crítics suficients per tal de reconsiderar la història de les religions amb nous elements de judici.

Competències generals són les següents:

Adquisició i correcta utilització dels coneixements propis de la matèria.

Competències específiques són les següents:

Adquisició d'uns coneixements bàsics sobre la religió i la mitologia greco-romanes dins una orientació filològica i literària.

Adquisició d'una capacitat crítica per a entendre i valorar els orígens i l'evolució de les creences religioses dins el seu marc antropològic i cultural.

Adquisició d'uns coneixements bàsics sobre la recepció de la religió i la mitologia greco-romanes en la literatura i l'art posteriors, especialment europeus.

5. CONTINGUTS

El curs presenta a l'alumna/e un esquema de la religió i la mitologia gregues i romanes, tot mirant de plantejar també els problemes relatius a l'evolució diacrònica paral·lela als canvis culturals i socials.

6. TEMARI I PLANIFICACIÓ TEMPORAL

Dijous, 12-14 hores:

TEMES	CONTINGUTS	SET MAN ES
1	Tema 1.- <i>Característiques generals de la religió grega. Les fonts per al seu coneixement. La tradició del seu estudi als segles XIX i XX.</i>	2
2	Tema 2.- <i>La religió a les èpoques paleolítica, neolítica i micènica.</i>	1
3	Tema 3.- <i>L'època homèrica.</i>	1
4	Tema 4.- <i>L'època arcaica.</i>	1
5	Tema 5.- <i>La religió de la polis democràtica.</i>	1
6	Tema 6.- <i>La religió a l'època hel·lenística.</i>	1
7	Tema 7.- <i>Característiques generals de la mitologia grega. La tradició del seu estudi als segles XIX i XX.</i>	2
8	Tema 8.- <i>Mitologia i cosmogonia a Homer, Hesíode i als pre-socràtics.</i>	1
9	Tema 9.- <i>Mitologia i literatura a l'època clàssica: historiografia, lírica i drama</i>	2
10	Tema 10.- <i>La tradició mitogràfica a l'època postclàssica.</i>	2

Dilluns, 12-14 hores:

TEMES	CONTINGUTS	SET MAN ES
11	Tema 11.- <i>Característiques i conceptes fonamentals de la religió romana</i>	2
12	Tema 12.- <i>Actuació cultural i religiosa</i>	1
13	Tema 13.- <i>El cult privat.</i>	1

14	Tema 14.- <i>El cult públic: els déus</i>	1
15	Tema 15.- <i>Altres divinitats romanes.</i>	1
16	Tema 16.- <i>Els sacerdots romans</i>	1
17	Tema 17.- <i>La religió romana des de l'Imperi: el cristianisme</i>	1
18	Tema 18.- Mitologia i literatura romana.	2
19	Tema 19.- Influència de la literatura romana en la transmissió de la mitologia a la cultura occidental	4

7. METODOLOGIA / ACTIVITATS FORMATIVES

Metodologia a seguir:

A l'inici del curs, hom indicarà a l'alumne/-a una antologia de textos per al comentari a classe. Cada sessió consistirà a desenvolupar l'exposició teòrica, acompanyada del comentari relatiu als textos de referència. Una part substancial de l'activitat a classe es centrarà en la discussió de tot d'aspectes sobre la interpretació i recepció de la religió i la mitologia gregues.

Classes teòriques:

Les classes teòriques miraran de familiaritzar l'alumna/e amb les principals teories interpretatives i amb els conceptes i termes que els hi són propis. L'aplicació de la mateixa metodologia inductiva ajudarà l'alumna/e a avançar en la comprensió dels continguts.

Classes pràctiques:

Les classes pràctiques tindran com a objectiu el comentari de textos rellevants, bé de la literatura o l'epigrafia greco-llatines, bé de l'anàlisi moderna del fet religiós, especialment d'aquell que té com a escenari l'antiguitat.

Altres activitats:

L'assistència a jornades científiques, conferències, representacions, exposicions, etc., que versin sobre la religió i la mitologia greco-romanes serà recomanada pel docent i contemplada com una activitat sotmesa a avaluació.

8. AVALUACIÓ DE L'APRENENTATGE

L'avaluació constarà de dues parts diferenciades. La primera consistirà en la verificació que l'alumna/e ha assimilat els continguts teòrics explicats a les classes presencials. La segona consistirà en l'elaboració, sota la direcció del docent, d'un treball sobre algun aspecte de la religió i la mitologia gregues i/o romanes i la seua pervivència en la tradició cultural, especialment la literària.

Tipus d'avaluació	% sobre final
-------------------	---------------

a)	Examen escrit	50%
b)	Treball original dirigit pel docent o exposició oral	40%
c)	Assistència a activitats formatives planificades i activitats presencials	10%

Per aprovar el conjunt de l'assignatura és necessari aprovar cadascun dels tres aspectes en què es divideix l'avaluació.

Criteris d'avaluació

a/ A l'examen escrit individual es valorarà el nivell de comprensió lingüística, la pertinença i capacitat crítica mostrades als exàmens, i l'expressió escrita. L'alumne haurà de demostrar el coneixement dels conceptes i procediments treballats en les classes.

b/ Al treball o a l'exposició oral es valorarà l'expressió escrita o oral, així com l'utilització crítica i selectiva de la bibliografia recomanada pels professors.

c/ Es valorarà la participació activa en les activitats i en els exercicis pràctics desenvolupats a les classes, l'interès demostrat per l'alumne, la maduresa, reflexió, capacitat crítica i l'expressió oral.

9. MATERIALS

- a) Guia docent
- b) Apunts
- c) Dossier d'activitats

10. BIBLIOGRAFIA I FONTS D'INFORMACIÓ

a. Bibliografia general

BAYET, J. *La religión romana*, Madrid 1984.

BERMEJO BARRERA, J.C., GONZÁLEZ GARCÍA, F.J. & REBOREDA, S., *Los orígenes de la mitología griega*, Madrid 1996.

BLOCH, R., "La religión romana", en *Historia de las religiones* 3. Las religiones antiguas, S. XXI, Madrid 1977, 224-289.

BRUIT ZAIDMAN, L. & SCHMITT PANTEL, P., *La religión griega en la polis de la época clásica*, Madrid (= *La religion grecque dans la cité grecque à l'époque classique*, Paris 1991).

BURKERT, W., *Religión griega*, Madrid 2007 (= *Greek Religion*, Harvard 1985; *Griechische Religion der archaischen und klassischen Epoche*, Stuttgart 1977).

CHIRASSI COLOMBO, I., *La religione in Grecia*, Bari 1994.

CLUA SERENA, J.A., *El rostro de la Medusa. Manual de Mitología grega en els seus textos literaris*, Lleida 2010.
 CONTRERAS VALVERDE, J. et alii, *Diccionario de la religión romana*, Madrid 1992.
 ESPLUGA I CORBALÁN, X. & MIRÓ I VINAIXA, M. *Vida religiosa a l'antiga Roma*, Barcelona 2002.
 GRIMAL, P. *Diccionario de mitología griega y romana*, Barcelona 1982.
 GUILLÉN, J. *Vrbs Roma. Vida y costumbres de los romanos. III. Religión y ejército*, Salamanca 2001.
 OGILVIE, R.M. *Los romanos y sus dioses*, Madrid 1995.
 PRICE, S., *Religions of the Ancient Greeks*, Cambridge 1999.
 REDONDO, J., *Introducció a la religió i la mitologia gregues*, València 2006.
 ROSE, H.J. *Ancient Roman Religion*, New York 1948.
 RUIZ DE ELVIRA, A. *Mitología clásica*, Madrid 1975.

b. Bibliografia específica (per temes o unitats)

La bibliografia específica es facilitarà a l'alumna/e al llarg del curs, juntament amb d'altres materials, bé fotocopiats, bé mitjançant l'aula virtual.

c. Bibliografia complementària

ALVAR, J. et alii, *Cristianismo primitivo y religiones mistericas*, Madrid, 1995.
 ARDÈVOL, E. (coord.) *Antropologia de la religió*. UOC, Barcelona, 2003.
 BERMEJO BARRERA, J.C., *Introducción a la sociología del mito griego*, Madrid 1979.
 BERMEJO BARRERA, J.C. *Grecia arcaica: la mitología*, Madrid 1996.
 BREMMER, J., *Greek Religion*, Oxford 1994.
 BURKERT, W., *Homo Necans. The Anthropology of Ancient Greek Sacrificial Ritual and Myth*, Berkeley & Los Angeles 1984 (Berlin 1972).
 CUMONT, F., *Las religiones orientales y el paganismo romano*, Madrid 1987.
 DUCH, L. *L'antropologia de la religió*, Montserrat 1997.
 ELIADE, M. *Tratado de historia de las religiones. Morfología y dialéctica de lo sagrado*, Madrid 1981.
 KERÉNYI, K., *La religión antigua*, Barcelona 1999.
 SCHEID, J., *La religión en Roma*, Madrid 1991.
 TURCAN, R. *Rome et ses dieux*, Paris 1998.
 VERNANT, J.-P., *Mito y sociedad en la Grecia antigua*, Madrid 1982 (= Paris 1974).
 VERNANT, J.-P. *Mito y pensamiento en la Grecia antigua*, Barcelona 1983 (= Paris 1974⁴)
 VIAN, F., "Las religiones de la Creta minoica y la Grecia aquea"; "La religión griega en la época arcaica y clásica", in C.-H. Puech (dir.), *Las religiones antiguas II*, Madrid 1977, 205-347.